

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) 2012. szeptember 26-án, szerdán, a nyelvek európai napja alkalmából idén nyolcadik alkalommal tartotta meg nyílt napját, melynek keretében reggel kilenctől este nyolc óráig konferenciával és kulturális programokkal vártunk minden kedves érdeklődőt. Idén meglehetősen kevés anyagi támogatást sikerült elnyernünk erre a rendezvényünkre, az előzetes aggodalmainkkal ellentétben mégis sikeres nyílt napot tudhatunk magunk mögött, amit a látogatók száma és a kedvezményes beiratkozásból származó és egyéb napközbeni bevételek is alátámasztottak.

A nyelvek európai napjának az Országos Idegennyelvű Könyvtárban rendezett ünnepségét *Hammerstein Judit* kultúráért felelős helyettes államtitkár nyitotta meg. „Amikor anyanyelvünkön kívül egy másik nyelvet is megtanulunk, fokozatosan birtokba veszünk egy eszközt, amellyel más módon értjük meg a világot, mint anyanyelvünkön. A nyelvtanulás közben az egyre újabb és újabb »értések«,

»megértések« rányitják a szemünket arra, hogy a világ sokféle módon létezik, és a nyelv, a nyelvek ezeket a különböző létmódokat teszik számunkra hozzáférhetővé” – mondta megnyitó beszédében *Hammerstein Judit*.

Ezen a napon a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) támogatásával könyvtárszakmai konferenciát tartottunk könyvtárhasználóknak és könyvtárosoknak *Idegen nyelvű gyűjtemények és szolgáltatásaik* címmel. A konferencia előadójának felkérése során fontos szempont volt, hogy ez alkalommal ne a vezetők, hanem a könyvtárak különböző beosztású munkatársai kapjanak lehetőséget szakterületük bemutatására. A hét szakmai előadás a legkülönfélébb témaköröket ölelte fel. A szakmai beszámolók mellett a legtöbb prezentáció személyes történeteket is tartalmazott. Mindegyik előadás után lehetőség volt kérdések feltevésére és tapasztalatcserére. Beleláthattunk a különböző könyvtárak nehézségeibe és örömeibe, egy-egy kiemelkedő teljesítmény mögötti módszerekbe.

A nyitó előadásban *Andaházi-Szeghy Viktor* (HM-HIM Hadtörténeti Könyvtár) a Hadtörténeti Könyvtár gyűjteményeiről beszélt az idegen nyelvű dokumentumok aspektusából. Röviden ismertette a Hadtörténeti Könyvtár gyűjteményét, mely kézi- és szakkönyvekből, időszak kiadványokból, régi könyvekből és szabályzatgyűjteményekből áll. A kézi- és szakkönyvgyűjteményük az 1920-as évektől kezdve tartalmaz hadtudományi, haditechnikai és szépirodalmi műveket.

Említést tett arról, hogy a régi könyvek között található 1851 előtti kiadású dokumentumok. Egy-egy dokumentumot részletesen is ismertetett, így rövid történelemórán is részt vehettek az egybegyűltek.

Az egri Bródy Sándor Könyvtárban dolgozó *Fekete Ildikó* sok képanyaggal kiegészített, *Gyűjteményfejlesztés megyei gyakorlatban* című előadása olyannyira érdekesen és alaposan ismertette könyvtárunk működését, hogy mindenki úgy érezhette, könyvtárlátogatáson veszünk részt, holott fizikailag Budapesten maradtunk. Megtudhattuk, hogy a Bródy Sándor Könyvtár idegen nyelvű gyűjteményének kialakítása során fontos volt, hogy ne csak hasznos, hanem érdekes is legyen. Úgy gondolják, nyelvet tanulni mindenből lehet, a szakácskönyvtől a daloskönyvig minden idegen nyelven írt szöveg alkalmas a nyelvtanulásra is, ha az nyelvileg korrekt. Gyűjteményük kialakításánál az ajándékozás kezdetben is fontos szerepet játszott. Például a nagy ajándékozóik közé tartoznak a kiadók is. A mai napig rendszeresek a könyvtárban a kiadói tájékoztatók, könyvbemutatók, workshopok. A Goethe Intézettel és a British Councillel ma is kivételes az együttműködésük, az intézetek támogatják a gyűjtemény fejlesztését, illetve évente több, a gyűjteményhez kapcsolódó, arra épülő rendezvényt bonyolítanak le a segítségükkel. Emellett a könyvtár kialakított többek között egy angol tárgyalgási klubot is, mely évek óta sikeresen működik, visszajáró tagokkal.

Könyvtárunk munkatársa, *Haluska Veronka*, *Gyűjteményfejlesztés – válság idején* című előadásában szerzeményezésünkről, szakreferenci rendszerünkről be-

szélt. Elmondta, hogy 2012 – vételi szempontból – jó évnak ígérkezik. A beszerzéshez a legfőbb forrásaink idén: Nemzetiségi Dokumentumellátás 2012, Márai program II., az NKA Közgyűjteményi Kollégiumának *Élethosszig tartó tanulás – nyelv-tudás-műveltség* című egyedi pályázata. Megemlítette, hogy könyvtárunk az újonnan vásárolt könyvekről tájékoztatja olvasóit honlapunk Ajánló rovatában, illetve a Kávészünet elnevezésű blogunkon *A hét könyve* sorozatunk segítségével. Haluska Veronka beszámolt arról, hogy útjára indítottuk könyvmenhely akciónkat, melynek során befogadunk szépirodalmi műveket, nyelvkönyveket, szótárakat, útikönyveket, nemzetiségi és zenei témájú könyveket, kottákat eredeti és magyar nyelven. A felajánlók nevét havonta közzétesszük honlapunkon és Facebook-oldalunkon. Az állományba vett könyvekben feltüntetjük az ajándékozó nevét. Az állományba nem kerülő könyveket értékesítjük. Az így befolyt összeget gyűjteményfejlesztésre fordítjuk.

A délelőtti előadások után büfébéd várta a konferencia résztvevőit az átriumban. A szünetben lehetőség nyílt a beszélgetésre, kapcsolatépítésre és a könyvtár bejárására.

A délutáni előadások sorát *Lencsés Ákos* a KSH Könyvtár nemzetközi statisztikai állományának bemutatásával nyitotta, bemutatva a könyvtár történetét, működését és gyűjteményét. Először beszámolt a könyvtár nemzetközi statisztikai állományának gyarapítási módszereiről. Érdekes információkat hallhattunk az 1950-es évek köztudottan vészterhes időszakában szigorúan bizalmasnak jelölt kiadványokról.

Molnár Ivett (CEU – Közép-európai Egyetem) *Elektronikus adatbázisok és azok használata a CEU Könyvtárban* című előadásából megtudhattuk, hogy Albániától Zimbabwéig a világ szinte minden tájáról érkeznek diákok a CEU-ra. A könyvtár online könyvek, folyóiratok, elektronikus adatbázisok, online szervizek, tréningek és hagyományos dokumentumok segítségével igyekszik segíteni a tanulásukat, sikerüket. Kiemelten fontos könyvtárunkban a különböző adatbázisok használata. Általános tudományos adatbázisok és speciális források egyaránt hozzáférhetők náluk, melyekből különböző üzleti adatok, céginformációk, pénzügyi adatok, piacfigyelés, statisztikák és elemzések érhetők el. Ezenkívül rendelkeznek középkori latin és görög szövegeket tartalmazó adatbázisokkal, vizuális archívummal. Terveik között szerepel a használatot segítő videók és felhasználhatósági teszt készítése.

A sorban ismét egy OIK-os kollégánk, *Nagy Erzsébet* tájékoztató könyvtáros előadása következett *Olvasóbarát szolgáltatásfejlesztés* címmel. Előadásában kitért arra, hogy az olvasóbarát könyvtár fontos ismérve a szolgáltatási terek teljes akadálymentesítése. Megemlítette az olvasókkal való kapcsolattartás formáit is, például az e-mailes tájékoztatást, mely aktuális információt tartalmaz a nyári és téli zárva tartással kapcsolatban, valamint a különböző rendezvényeinkhez kapcsolódó felhívásokat és ünnepi jókívánságokat küldünk e-mailben angol és magyar nyelven. Új olvasókat többek között a kitelepülések során igyekszünk megszólítani. A könyvtárat és szolgáltatásait nem csak a falakon belül népszerűsítjük, gyakran veszünk részt

kulturális, nyelvoktatáshoz, illetve idegen nyelvekhez kapcsolódó programokon is.

Számomra a konferencia záró előadása volt a legizgalmasabb. *Petró Leonárd* (Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár – Kenézy Élettudományi Könyvtár) *Külföldi olvasók a könyvtárban – kihívások és egyediségek a külföldi orvostanhallgatók könyvtári kiszolgálásában* című előadásában humorosan, de mégis részletesen ismertette, hogy milyen kihívásokkal jár a más anyanyelvű és más kultúrájú olvasókkal való együttműködés. A verbális kommunikáció nyelve intézményünkben az angol, de munkájuk során az angol számos különböző akcentussal és szóhasználattal beszélt formájával találkozunk. Minden, olvasóknak szánt információt két nyelven kell megfogalmazniuk, az eltérő felhasználói nyelvtudás miatt egyszerű és világos megfogalmazással. A közérthetőség miatt az információs táblákat, ha lehet, szöveg nélküli formában készítik el, inkább rajzokkal kommunikálnak. Ennek ellenére akadnak vicces félreértések. Kihívást jelent a kulturális sokszínűség, de sikerül ezzel együtt élniük. Például könyvtárunkban erősen megjelenik a valósággyakorlattal kapcsolatos problémakör, így az imaszőnyeg látványa náluk szinte mindennapos. Tapasztalataik szerint a külföldi hallgatók igényei túlmutatnak a hagyományos könyvtári szerepeken, mert számukra a könyvtár egyfajta információs központot is jelent. A színes felhasználói igények segítik a könyvtári és könyvtárosi szerepkör újraértelmezését, a szakmai fejlődést. Megfogalmazása szerint a Kenézyben dolgozók egyszerre könyvtárosok, informatikai szakembe-

rek, kulturális „nagykövetek”, tolmácsok és ismerősök, barátok. A multikulturális környezetben a könyvtáros hagyományos szerepköre szükségképpen kiegészül. A külföldi hallgatók igényei segítik, hogy a könyvtáros egyre inkább sokoldalúan felkészült szakemberré váljon.

A konferencia után *Mándli Gyula* (Katona Lajos Városi Könyvtár, Vác) *Kultúrák találkozása. Kapcsolat – kommunikáció – örökség* című fotókiállításának megnyitója következett.

Az *Alkotó könyvtáros* sorozat részeként megnyíló kiállítást *Engel Judit* kollégánk szervezte, és *Fehér Miklós*, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete főtitkára nyitotta meg. *Mándli Gyula* népművelőként, illetve könyvtárosként dolgozott Körmenden, majd Szobon és Szentendrén, 1995 óta pedig a váci Katona Lajos Városi Könyvtár igazgatója. Diákkora óta fotózik. A dokumentarista fotózás híve, de gyakran készít természetfotókat, portrékat is. Rengeteg képet készített helytörténeti, honismereti gyűjtemények részére. Számtalan, főként Pest megyei újságban és szakmai folyóiratban jelentek meg képei. Önálló fotókiállítása volt a váci Madách Imre Művelődési Központban és Ipolyságon, a Honti Múzeum és Galériában.

Nyílt napunk egyik fontos és visszatérő eleme az idén hetedik alkalommal megrendezett műfordítás-pályázatunk eredményhirdetése és díjátadója. Ebben az évben kereken száz pályamű érkezett Lorand Gaspar *Jerusalem* című versének magyar fordítására. Olvasótermünkben került sor az értékelésre, melynek során a zsűri tagjai, *Lackfi János* költő, műfordító, a zsűri elnöke, *Tóth Krisztina* költő, műfordító és könyvtárunk munkatársa, *Virág Bognár Ágota* ismertették a beérkezett pályaművek főbb jellemzőit. *Lackfi János* értékelésében szelíd humorral kitért a félrefordítások főbb okaira, jellemzőire. A díjátadó a támogatók (Cofidis, Institut Français Budapest, Groupama Garancia Biztosító, Magyar Fordítóház Alapítvány) jelenlétében zajlott. A Napút Kiadónak köszönhetően a pályázat legjobb fordításai megjelentek a Napút-füzetben. Az esemény végén meghallgathattuk a nyertes fordítást az első helyezést elért *Albert Éva* előadásában.

A rendezvények mellett egész nap jó-tékonysági büfé várta a látogatókat, ahol a munkatársaink által sütött, finomabbnál finomabb sós és édes süteményekből vásárolhattak a látogatók.

Kónya Zsuzsa kollégánk ötletének köszönhetően idén a földszinten kialakítottunk egy retró könyvsarkot is, ahol a kihelyezett fotelekben kényelmesen lete-

lepedve válogathattak az érdeklődők fil-léres könyvvásárunk kínálatából. Könyv-vásárunkban a már említett könyvmen-helyből és az állományunkból kivont és az ajándékba kapott könyveinkből lehe-tett válogatni. A befolyt összegből könyvtárunk állományát szeretnénk gya-rapítani az olvasói beszerzési javaslatok alapján. Mivel a könyvsaroknak nagy si-kere volt, a nyílt nap után is megtartottuk, és továbbra is várja az olvasókat.

Említést érdemel még a nyílt napi kü-lönleges szolgáltatásunk, a könyvtár- és raktártúránk is, melynek során a résztve-vők bepillantást nyerhettek könyvtárunk ritkán látott részeibe. A földszinti nagy tömörraktárban kollégáink vezetésé-vel megmutattuk, milyen úton kerülnek az olvasók kezébe a kért könyvek, folyó-iratok.

A nap utolsó programja *Pátkai Rozi-na* és *Tóth Máttyás* koncertje volt. A bossa novát játszó duó zenéjét a brazil dallam-világ autentikus előadásmódja, az ének és gitár magával ragadó összjátéka teszi különlegessé. Lány zenéjük kifejezetten megnyugtató lezárása volt az esemény-dús napnak. ■

2012. szeptember 26. és 28. között ren-dezték meg az Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferenciát. 2010-ben csatlakozott az addig Informatio Medicata szervezőbizottsági tagjaihoz (Simmelweis Egyetem Központi Könyv-tára, Magyar Orvosi Könyvtárak Szövet-sége) az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma, és így már új néven, bővebb tartalommal és tágabb közönséget meg-célozva folytatódott a műhelymunka. A szervezők mindig fontos feladatuknak tekintették, hogy az orvosi, felsőoktatási könyvtárosok számára hasznos, új infor-mációkkal szolgáljanak. A szeptember-ben már kilencedik alkalommal megren-dezett konferencia fontos találkozási pont és szakmai fórum a könyvtárosok, a tartalomszolgáltatók és a témában érde-kelt szakemberek számára.

Találkozási pont személyes szinten is: rendszerint a konferencia nulladik napján kerül sor a nyugállományú kollégák talál-kozájára, és a következő két nap során a látogatók sok olyan külföldi és magyar kollégával találkozhatnak személyesen, akikkel napi munkájuk folyamán már kapcsolatba kerültek. Másrészt szakmai szinten, hiszen a továbbképzés elenged-hetetlen, hogy a könyvtárosok lépést tud-janak tartani az információszolgáltatás folyamatosan megújuló irányjaival, külö-nösen egy olyan, új eredményekkel és kutatásokkal teli, progresszív szakterüle-tet kiszolgálva, mint az orvostudomány. Erre a „továbbképzésre”, szakmai tapasztalatszerésre kíván alkalmat adni a konfe-rencia.